

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

45 Az 2/2011-32

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou v právní věci žalobce: **O. J.**, zastoupený Mgr. Jiřím Ostrýtem, advokátem se sídlem Polská 15, 120 00 Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 29. 9. 2011, čj. OAM-171/LE-BE02-ZA14-2011, E. č. L008986,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jiřímu Ostrýtovi, advokátovi se sídlem Slezská 14, 120 00 Praha 2, se přiznává odměna za poskytnutou právní službu ve výši 5760 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 29. 9. 2011, čj. OAM-171/LE-BE02-ZA14-2011, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů. V odůvodnění uvedl, že v řízení bylo objasněno, že žalobce měl ve vlasti potíže kvůli svému smíšenému původu (otec byl Číňan) a byl obviněn z vraždy, kterou nespáchal. Obával se vysokého trestu a proto vlast opustil. O mezinárodní ochranu požádal, aby získal čas a mohl si vyřídit například pracovní povolení. Žalovaný v první řadě dospěl k závěru, že se žalobce ve vlasti nijak politicky neangažoval, ani tam nebyl veřejně činný; proto jej nelze považovat za osobu pronásledovanou pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Dále pak žalovaný uzavřel, že nebyly prokázány ani obavy z pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. K žalobci uvedenému důvodu odchodu

z vlasti, tj. problémům se smíšeným původem žalobce s organizací Dayar Mongol a nespravedlivému obvinění z vraždy, žalovaný uvedl, že pronásledování musí být vedeno ze strany státní moci nebo ze strany soukromých osob, pokud je státní orgány podporují, trpí či nejsou schopny proti němu odpovídajícím způsobem zajistit ochranu. Mezinárodní ochranu lze pak poskytnout až v případě, že byla ochrana ve vlasti odepřena či poskytnuta v nedostatečné míře. Domácí státní orgány však žalobce neodmítly, ale policie ho vyzvala, aby označil svědky, kteří budou ve věci podezření ze spáchání vraždy, vypovídat v jeho prospěch. Nelze tedy dojít k závěru, že by mu mongolské státní orgány odmítly poskytnout ochranu. Z dokumentu Hodnocení Mongolska jako třetí bezpečné země původu ze dne 29. 1. 2010 vyplývá, že i přes přetrvávající nedostatky Mongolsko splňuje základní demokratické principy. Správní orgán také připomněl, že tvrzení žalobce není příliš věrohodné, a to s ohledem na rozpory v určení data údajné vraždy. Dle shromážděných informací vztah občanů mongolské národnosti k občanům jiné národnosti není nepřátelský ani diskriminační, třebaže malé skupinky nacionalistů podnikají proti Číňanům útoky. Státní orgány však podnikly kroky s cílem chránit práva čínských obyvatel. Žalovaný tedy dospěl k závěru, že podstatou žalobcovy žádosti je pouze snaha o legalizaci pobytu. Žalovaný dále dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu, ani podle § 14 zákona o azylu. Nejsou splněny ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný uzavřel, že v případě pokračování trestního stíhání proti žalobci po jeho návratu je zaručeno jeho právo na spravedlivý soudní proces a žalobci nehrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. V Mongolsku také neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, který by pro žalobce mohl představovat ohrožení života nebo lidské důstojnosti. Do úvahy dle žalovaného nepřichází ani udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny.

Toto rozhodnutí žalobce napadá žalobou a požaduje rozhodnutí zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení. Tvrdí, že žalovaný nepostupoval v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Žalovaný se opomněl detailněji zabývat tvrzeními žalobce ve smyslu § 12 a § 14a zákona o azylu. Reprodukoval pouze obsah pohovoru, žalobcem tvrzené skutečnosti však nijak nepřezkoumával. Konkrétně žalovaný pominul skutečnost, že byl žalobce prokazatelně pronásledován z důvodu čínského původu. Nezabýval se problémy s organizací „Dayar Mongol“ a z nich plynoucí hrozbou trestního stíhání. K těmto tvrzením žalovaný neprovedl žádná šetření a odůvodnění napadeného rozhodnutí je nedostatečné. Žalobce má vzhledem k charakteru svých problémů obavy z hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu.

Žalovaný ve vyjádření v žalobě navrhuje zamítnutí žaloby. Popírá oprávněnost všech žalobních námitek a odkazuje na obsah správního spisu. Ze zpráv, které jsou součástí správního spisu, bylo zjištěno, že politický systém daného státu dává možnost domáhat se ochrany práv u státních orgánů. Žalovaný se zabýval problematikou Dayar Mongol a přihlédl pečlivě ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, své rozhodnutí přesvědčivě odůvodnil.

Zástupce žalobce i pověřený pracovník žalovaného u jednání soudu setrvali na svých stanoviscích.

Ze správního spisu vyplynuly tyto pro věc podstatné okolnosti:

Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 4. 8. 2011. V žádosti uvedl, že v říjnu 2010 se vrátil do Mongolska, kde na přelomu října a listopadu potkal příslušníky Dayar Mongol, kteří bojují proti lidem jiné rasy. Uráželi jej a říkali, že je v Mongolsku jako špion. Později jej opakovaně vyhledali v bydlíšti matky a napadli ho. Byl i hospitalizován v nemocnici. Podal stížnost na policii. Poté, co tak učinil, přišli za ním útočníci a chtěli se udobřit. Šel proto s nimi na stavbu, kde pracovali čínští dělníci. Tam ale útočníci vyvolali konflikt s vrátným a napadli ho. Jeden z lidí ho začal škrtnout a on omdlel. Když se probíral, byla tam již policie a on byl odvezen k vyšetřování. Byl obviněn, že vrátného zabil, protože na noži byly otisky jeho prstů. Byl ve vazební věznici, kde mu právník řekl, že mu hrozí trest od 10 do 15 let vězení. Po propuštění z věznice proto hledal způsob, jak odjet. To pak učinil v dubnu 2011, a to na cizí cestovní doklad jel vlakem do Ruska a pak autem do Francie. Z Francie v květnu 2011 již bez dokladů pokračoval vlakem do Nizozemí, odkud byl na základě Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 v transportován do České republiky. V případě návratu do vlasti se obává vězení.

Při pohovoru, který byl proveden dne 22. 8. 2011 žalobce uvedl, že do Holandska odjel protože tam již znal nějaké lidi. Z Mongolska v dubnu 2011 odcestoval za pomoci převaděčů, což mu zajistila matka. Ve Francii byl asi jeden měsíc u jedné mongolské rodiny, pak odjel do Nizozemí, kde ho asi po deseti dnech zadržela policie. V Nizozemí mu právník poradil, že může žádat o azyl. I v České republice zná lidi, kteří žádali o azyl a získali tak čas, aby si mohli vyřídit pracovní povolení a následně trvalý pobyt. Důvody odchodu z vlasti vyličil podobně jako v žádosti, tj. že měl konflikty s členy extremistické organizace Dayar Mongol a vše vyvrcholilo tím, že zhruba v polovině ledna (později upřesnil, že 27. února) byl zadržen pro podezření z vraždy vrátného. Tento čin nespáchal, nicméně všichni z organizace Dayar Mongol svědčili proti němu. Právník, kterého mu zajistila matka, mu řekl, že bude velmi těžké prokázat, že je nevinný.

Z dokumentu Hodnocení Mongolska jako bezpečné země původu ze dne 29. 1. 2010 vyplynulo, že (cit. bod 1., 1.1 dokumentu, strana 2): „*Vztah mongolských obyvatel a mongolské společnosti obyvatelům jiných národnostních menšin ve všech sférách života nelze v žádném případě charakterizovat jako nepřátelský a diskriminační. Čínská menšina má dle dostupných informací stejná práva a povinnosti jako ostatní minoritní národnosti v Mongolsku. Přesto jsou známy případy, kdy malý počet nacionalistických a xenofobiích skupin ohrožoval osobní bezpečnost a podniky Číňanů žijících v Mongolsku a bezpečnost mongolských žen, které měly kontakty s Číňany. Během roku 2008 se objevilo několik důvěryhodných zpráv o projevech násilí proti čínské menšině. Státní orgány podnikly kroky s cílem chránit práva čínských obyvatel, a proto v porovnání s rokem 2007 frekvence podobných útoků klesla.*“ Ve vztahu k soudnímu řízení se v dokumentu na straně 9 v bodě 2, 2.2 uvádí: „*Zákon upravuje právo na spravedlivý veřejný proces před soudem. Poroty se nepoužívají. V případech, při nichž jde o státní tajemství, znásilnění nezletilých a další konkrétně uvedené záležitosti, lze nařídit neveřejné jednání. Obžalovaní mohou klást otázky svědkům, předkládat důkazy a odvolávat se proti rozsudkům. Zákon obsahuje ustanovení, že obžalovaní jsou nevinní, dokud se jim vina neprokáže. Přes tato ustanovení soudní procesy často vykazují právní vady. Vyskytoval se nedostatek státem zajištěných obhájců a mnoha obžalovaným se nedostalo odpovídající právní pomoci. Při vydávání rozsudků se soudy často opíraly o přiznání vynucená policií.*“

Soud přezkoumal na základě podané žaloby napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu bude azyl udělen, zjistí-li se, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má oprávněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Za pronásledování pak zákon o azylu v § 2 odst. 8 považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob podle věty první, pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Žalobce pochází z Mongolska, která je na základě dokumentu Hodnocení Mongolska jako bezpečné země původu ze dne 29. 1. 2010 Českou republikou vnímána jako bezpečná země důvodu. Bezpečnou zemi původu se podle § 2 odst. 1 zákona o azylu rozumí stát, jehož je cizinec občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, v němž státní moc dodržuje lidská práva a je způsobilá zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů, který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, a který umožňuje činnost právníkům osobám, jež dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.

S prohlášením státu, z něhož žadatel přichází, za bezpečnou zemi původu, je tedy spojena vyvratitelná právní domněnka neexistence důvodů pro udělení azylu či doplňkové ochrany. Přitom je třeba zdůraznit, že takový závěr není věcí libovůle ministerstva, které o žádosti rozhoduje, ale musí být podepřen věrohodnými informacemi o tom, jaká je v daném státě situace v oblasti lidských práv. Disponuje-li ministerstvo takovými poznatky, z nichž lze dovodit, že jsou v daném případě naplněny podmínky podle § 2 odst. 1 zákona o azylu, může být výše uvedená vyvratitelná právní domněnka zpochybněna či vyvrácena pouze tím, že žadatel uvede konkrétní skutečnosti svědčící o tom, že v jeho případě danou zemi za bezpečnou považovat nelze. Takové skutečnosti a indicie žadatel v žádosti uplatnil, a proto žalovaný nezamítl žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu jako zjevně nedůvodnou, ale vedl komplexní správní řízení a žádost žadatele posuzoval meritorně z hlediska všech forem mezinárodní ochrany. Své rozhodnutí v tomto směru řádně odůvodnil a neporušil tedy namítané ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu.

Žalovaný vedl dokazování ohledně žalobcem uváděných tvrzení o pronásledování pro míšenecký původ a o problémech s nespravedlivým obviněním z vraždy. Dokazování v azylovém řízení je však postaveno především na věrohodné výpovědi žalobce, která je následně posuzována na pozadí informací o zemi původu. V případě žalobce však tato výpověď zcela věrohodná není. Žalovaný ve svém rozhodnutí upozornil na rozpory ohledně

určení data žalobcova zadržení. Soud však za daleko závažnější skutečnost, která výpověď žalobce činí nevěrohodnou, považuje fakt, že žalobce o udělení mezinárodní ochrany nežádal již ve Francii, ale učinil tak až poté, co se asi po jednom měsíci pobytu ve Francii přesunul do Nizozemí. Ani tam přitom o udělení mezinárodní ochrany nepožádal ihned, ale až poté, co jej zadržela policie, tedy poté, co už mu fakticky nic jiného nezbylo. Jak přitom plyne z judikatury správních soudů a ostatně i z logiky věci, cizinec má o udělení mezinárodní ochrany požádat bezprostředně poté, co k tomu má příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Neučiní-li tak, svědčí to často účelovosti celé žádosti.

Žalobce tedy ve správním řízení neunesl své důkazní břemeno ohledně věrohodnosti své výpovědi ve vztahu k obavám z pronásledování pro svůj míšenecký původ. V řízení pak bylo postaveno najisto, že jediným důvodem žalobce – což ostatně sám potvrdil do protokolu – je získat azylovou procedurou čas k obstarání si pracovního povolení a na základě toho následně povolení k trvalému pobytu, a to ať už v České republice, nebo v Nizozemí. Na základě zjištěného skutkového stavu nebylo možno uzavřít jinak, než že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Žalovaný přitom při zjišťování skutkového stavu nepochybil a postupoval zcela v souladu s ustanovením § 3 správního řádu.

Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval také možnostmi udělení doplňkové mezinárodní ochrany. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se přitom podle ustanovení § 14a odst. 2 citovaného zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Závěry, které žalovaný ve vztahu k doplňkové ochraně učinil, jsou správné. Žalobce sám neuvedl a v řízení ani nevyplynula žádná skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že žalobci hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Předně i ve vztahu k riziku vážné újmy platí, že věrohodnost žalobcovy výpovědi je značně snížena tím, za jakých okolností podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Nicméně i kdyby soud připustil tu možnost, že bude žalobce v Mongolsku souzen, je třeba s ohledem na informace o zemi původu, kdy rizikem oslabujícím právo na spravedlivý proces je jednak nedostatek státem zajištěných obhájců, v důsledku čehož se mnoha obžalovaným se nedostalo odpovídající právní pomoci, a jednak vydávání rozsudků na podkladě přiznání vynucených polici, a s ohledem na výpověď žalobce ohledně jeho zadržení a následného vyšetřování uzavřít, že riziko těchto vad je v žalobcově případě značně minimalizováno. Žalobce totiž byl v kontaktu s právníkem již ve vazbě. Tyto služby mu zajistila matka a nebyl tedy odkázán na státem zajišťované obhájce. Taktéž postup policie v jeho případě neodpovídal tomu, že by byl nucen k přiznání, naopak se jej policie dotazovala na svědky, kteří by prokázali jeho nevinnu. Nelze proto předpokládat, že by v případě žalobce neproběhl řádný soudní proces.

Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Odměna zástupce Mgr. Jiřího Ostrýta, advokáta se sídlem Slezská 14, 120 00 Praha 2, který byl žalobci ustanoven k ochraně jeho práv, byla stanovena na 5760 Kč, a to za dva úkony právní služby po 2100 Kč [převzetí a příprava zastoupení a účast u jednání soudu – § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb.], k čemuž byla přičtena paušální částka jako náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky, to vše navýšeno o 20 % DPH, jíž je zástupce plátcem. Uvedená částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze 10. ledna 2012

Mgr. Jitka Zavřelová, v.r.
samosoudkyně